

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1965

Vragen van de leden **Hijink** en **Van Kent** (beiden SP) aan de Ministers van Economische Zaken en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de dreigende overname van AkzoNobel door PPG Industries* (ingezonden 27 maart 2017).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken), mede namens de Ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 30 mei 2017). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1729.

Vraag 1 en 2

Wat is uw opvatting over de berichten dat PPG Industries een vijandig overnamebod op AkzoNobel overweegt?¹

Kunt u toelichten op welke wijze u Büchner, CEO van AkzoNobel, steunt zoals in diverse berichten is gesteld? Op welke wijze gaat u AkzoNobel steunen tegen een vijandig overnamebod?²

Antwoord 1 en 2

Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur van de vennootschap om een bod te beoordelen op de effecten voor alle stakeholders en de lange termijn waardecreatie in ogenschouw te nemen. AkzoNobel heeft eerdere biedingen van PPG Industries bestempeld als ongewenst en niet in het belang van alle stakeholders. Voor Nederland zijn daarbij de langetermijnwaarden zoals de bijdrage die AkzoNobel levert aan duurzaamheid, de activiteiten op het gebied van research en development en de hoogwaardige werkgelegenheid die het bedrijf in Nederland biedt van belang. Nederland heeft een groot belang bij grote Nederlandse multinationals die in Nederland geleid worden. Ik heb daarom aangegeven te hopen dat AkzoNobel zelfstandig blijft.

Vraag 3

Welke mogelijkheden heeft de Stichting AkzoNobel naast het bepalen van de samenstelling van de Raden van Bestuur en Commissarissen om een vijandige overname te voorkomen? In hoeverre kan deze stichting zoals de

¹ <http://www.rtlz.nl/business/bedrijven/ppg-sluit-vijandig-bod-op-akzonobel-niet-uit>

² <http://www.parool.nl/amsterdam/akzonobel-nu-ook-onder-vuur-van-aandeelhouders~a4478009/> en <https://fd.nl/economie-politiek/1193378/kamp-blij-met-afwijzing-door-akzonobel>

Stichting Continuïteit van PostNL ook overgaan tot het uitbreiden van het eigen belang in het bedrijf?³

Antwoord 3

Uit het bestuursverslag van AkzoNobel N.V. over het boekjaar 2016 blijkt dat de vennootschap prioriteitsaandelen heeft uitgegeven.⁴ Dit zijn aandelen van een bijzonder soort waaraan speciale zeggenschapsrechten zijn toegekend. Deze prioriteitsaandelen worden gehouden door de Stichting AkzoNobel. De algemene vergadering van houders van deze prioriteitsaandelen heeft het recht om de samenstelling van het bestuur en de raad van commissarissen van AkzoNobel te bepalen en daarnaast aanpassingen van de statuten goed te keuren. In het bestuursverslag is aangegeven dat in een situatie waarin de continuïteit van het management en de strategie van de vennootschap in het geding is, wat het geval is bij een vijandige overname, de Stichting Akzo Nobel deze rechten zal uitoefenen.

AkzoNobel heeft daarnaast de mogelijkheid om cumulatief preferente aandelen uit te geven. Volgens het bestuursverslag hebben deze aandelen een financieringsfunctie. Ze worden niet gebruikt als beschermingsmaatregel. De beschermingsconstructie van AkzoNobel werkt op een andere wijze dan die van PostNL. PostNL heeft de mogelijkheid om preferente aandelen uit te geven. Stichting Continuïteit PostNL heeft het optierecht om in geval van een vijandig overnamebod over te gaan tot het kopen van deze preferente aandelen. Deze preferente aandelen hebben een lage nominale waarde en hebben dezelfde stemrechten als gewone aandelen.⁵ Hierdoor kan tegen relatief lage kosten een groot stembelang worden verworven door de stichting.

Vraag 4

Welke gevolgen voor de mededinging zouden ontstaan op het moment dat PPG Industries AkzoNobel overneemt, al dan niet inclusief de chemietak?⁶ Welke gevolgen heeft een splitsing voor de werkgelegenheid?

Antwoord 4

Voorgenomen concentraties van een dergelijke omvang dienen gemeld te worden bij de mededingingsautoriteiten. Afhankelijk van de omzet van de betrokken ondernemingen dienen zij zich te melden bij de Autoriteit Consument en Markt of de Europese Commissie. In beide gevallen gaat het om onafhankelijke toezichthouders die in concrete gevallen op basis van het mededingingsrecht toetsen of de voorgenomen concentratie significante gevolgen voor de mededinging heeft. Het is daarom niet aan het kabinet om een eigen beoordeling van de effecten van een dergelijke concentratie op de mededinging te geven. Het is niet mogelijk om de gevolgen van een eventuele splitsing op de werkgelegenheid te geven, dit is sterk afhankelijk van wat de betrokken partijen afspreken, indien een concentratie daadwerkelijk zal plaatsvinden.

Vraag 5 en 6

Welke mogelijkheden heeft de ondernemingsraad van AkzoNobel om de rechten van werknemers te beschermen bij een vijandige overname en eventuele splitsing van het bedrijf?

Hoe ondersteunt u de ondernemingsraad van AkzoNobel in zijn streven om werkgelegenheid te behouden? Hoe oordeelt u over de uitspraak dat bij een verkoop van de chemietak niet naar de belangen van de werknemers wordt gekeken?⁷

³ <https://fd.nl/beurs/1191476/beschermingsstichting-akzonobel-kan-bestuurstop-benoemen>

⁴ AkzoNobel Report 2016, p. 113–114 (te raadplegen op: https://a96fa647e5e0932a529cf3023a2080eb9170df7c92d8b2a39df1.ssl.cf3.rackcdn.com/akzonobel_report_2016_0.pdf).

⁵ PostNL Annual Report 2016, p. 63 (te raadplegen op: https://www.postnl.nl/en/Images/2015-postnl-annual-report_tcm9-75645.pdf?pst=sp-pnl-pos-over-postnllover-onsjaarverslag-footerbanner2-download_).

⁶ http://www.telegraaf.nl/dft/bedrijven/akzo-nobel/27761989/___Volledige_deal_PPG_Akzo_onwaarschijnlijk___html

⁷ <http://www.finanzen.nl/aandelen/nieuws/Voorzitter-ondernemingsraad-Akzo-kan-chemietak-beter-zelf-afsplitsen-1001858758>

Antwoord 5 en 6

Op basis van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) heeft de ondernemingsraad het recht om advies te geven over een voorgenomen besluit van het bestuur om een openbaar bod te steunen (artikel 25 lid 1). Ditzelfde geldt voor een voorgenomen besluit tot splitsing van de onderneming. Daarnaast kan de Ondernemingsraad gebruik maken van zijn informatierecht (artikel 23 lid 2 WOR) door alle informatie te vragen die van belang is voor een bespreking met de bestuurder van de onderneming over de overname, voor zover de onderneming daarover beschikt. In het geval van een vijandig bod ligt dit anders, aangezien het bestuur geen voorgenomen besluit heeft dat ter advies kan worden voorgelegd. Door gebruik te maken van zijn agenderingsrecht (artikel 23 lid 1) en informatierecht (artikel 23 lid 2) kan de OR van de bestuurder van de onderneming alle informatie vragen die van belang is voor een bespreking met de ondernemer over de overname, voor zover de ondernemer daarover beschikt. Op grond van het initiatiefrecht (artikel 23 lid 3) kan de OR ook voorstellen doen voor actie van de bestuurder van de onderneming. Op basis van de SER Fusiegedragsregels dienen verder werknemersorganisaties tijdig te worden geïnformeerd over een voorgenomen fusie of (vijandige) overname. Deze regels hebben geen wettelijke status, maar worden in de praktijk wel door ondernemingen onderschreven. Deze regels houden in dat de fusiepartijen de vakbonden tijdig in kennis stellen, informatie verstrekken en de gelegenheid bieden hun oordeel te geven vanuit het gezichtspunt van de in de onderneming werkzame personen. Met «tijdig» wordt bedoeld: vóórdat overeenstemming over de fusie wordt bereikt. De fusiepartijen dienen hieraan op zodanige wijze uitvoering te geven dat het oordeel van de vakbonden van *wezenlijke invloed* kan zijn op het al dan niet tot stand komen van de fusie en op de modaliteiten daarvan. De fusiepartijen stellen de betrokken OR-en in de gelegenheid kennis te nemen van het oordeel van de vakbonden, zodat die OR-en daarmee rekening kunnen houden bij het uitbrengen van een advies als bedoeld in artikel 25 WOR. Volgens deze regels kunnen ook de belangen van de werknemers in ogenschouw worden genomen.

Ik respecteer het streven van de OR om werkgelegenheid te behouden op dezelfde wijze als ik de opstelling van het bestuur en de raad van commissarissen respecteer. In algemene zin geldt in het Nederlandse ondernemingsrecht en de Corporate Governance Code dat het bestuur de belangen van alle stakeholders meeweegt, waaronder die van werknemers. In hoeverre dit plaatsvindt in een concreet geval zoals de eventuele verkoop van de chemietak kan ik niet beoordelen.

Vraag 7

Op welke wijze kan het wetsvoorstel Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie ingezet worden om ook te komen tot bescherming van bedrijven die van nationaal belang zijn vanwege het «mogelijke verlies van research en development, hoofdkantoren en werkgelegenheid»? Welke kaders bent u bereid te stellen aan de marktvrijheid?⁸

Antwoord 7

Onlangs is de consultatie afgerond van het wetsvoorstel ongewenste zeggenschap telecommunicatie. Het wetsvoorstel beoogt een bevoegdheid te creëren voor de Minister van Economische Zaken om ongewenste overnames in de telecommunicatiesector tegen te gaan. Zoals ook uit de naam van het voorstel kan worden afgeleid, gaat het hier alleen om overnames in de telecommunicatiesector. Van belang is dat overnames alleen kunnen worden tegengehouden indien de overname een gevaar oplevert voor de nationale veiligheid of openbare orde. Bescherming van belangen zoals het behoud van werkgelegenheid of het behoud van hoofdkantoren, wordt met dit voorstel niet beoogd.

⁸ <https://fd.nl/economie-politiek/1193378/kamp-blij-met-afwijzing-door-akzonobel>